

**राष्ट्रीय कृषि विकास योजना सन २०११-१२ अंतर्गत
कोरडवाहू शाश्वत शेती कार्यक्रम - पर्जन्याधारित क्षेत्र
विकास (RADP) कार्यक्रम राबविण्यासाठी
वित्तीय मान्यता देणेबाबत..**

**महाराष्ट्र शासन
कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक :- पक्षेवि- १६११/ प्र.क्र.१७६/४अ
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक -३० सप्टेंबर, २०११**

संदर्भ :- १) केंद्र शासनाचे संकेत स्थळ "www.agricoop.nic.in " वर उपलब्ध

असलेल्या सदर योजनेबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना .

२) राकृवियो कक्षाचे पत्र क्र. आरकेव्ही- २०११/ प्र.क्र. ४५/ राकृवियो कक्ष, दि. २९ एप्रिल, २०११

व त्यासोबतचे राज्य स्तरीय मान्यता समितीच्या दि. १५ एप्रिल, २०११ चे इतिवृत्त

३) राकृवियो कक्षाचे पत्र क्र. आरकेव्ही- २०११/ प्र.क्र. ४५/ राकृवियो कक्ष, दि. ०२ मे, २०११

४) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. कृउसं (विप्र-५)/३८१/२०११, दि. १६/५/२०११

५) शासन निर्णय क्र.पक्षेवि-१६११/प्र.क्र.१७६/४-अ ,दि .२९ /०७/२०११

६) राकृवियो शासननिर्णय राकृवि-२०११/प्र.क्र.६३/राकृवियो ,दि.३० जुलै २०११

प्रस्तावना:-

पर्यावरण, कृषि उत्पादकता आणि लाखो ग्रामिण कुटूंबाच्या उपजिविकांच्या दृष्टीने पर्जन्याधारित कृषि उत्पादन असणाऱ्या क्षेत्रास भारतामध्ये विशेष महत्व प्राप्त झाले आहे. देशाच्या उत्पादक जमिनीपैकी ७५ टक्के क्षेत्र या प्रकारामध्ये मोडते. पर्जन्याधारित शेती ही अत्यंत जोखमीची आणि गुंतागुतीची प्रक्रिया आहे. तथापि या क्षेत्रावर लक्ष केंद्रित केल्यास कृषि उत्पादनात मोठी वाढ करणे शक्य होईल. एकात्मिक शेती पध्दतीतून कृषि क्षेत्राचा सर्वांगीण विकास केल्यास अन्न धान्य, फळे, फुले, पशुधन, कृषि वानिकी आणि मत्स्यव्यवसाय व कृषि पूरक उद्योग-धंदे यांची सांगड घालणे सहज शक्य होणार आहे. प्रस्तावित कार्यक्रमांमध्ये कृषि संलग्न विविध क्षेत्रांच्या क्षमतेचा विकास करताना नैसर्गिक साधन संपत्तीचा जास्तीत जास्त वापर करणे हा मूळ उद्देश असून त्याचबरोबर शेतकरी आणि मग्नारोहयो, राकृवियो, राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि विविध पाणलोट प्रचारातून निर्माण झालेल्या सुविधांच्या क्षमता वापरल्या जाणार आहेत. यामुळे उत्पादकता वाढविणे, लहरी हवामानांमुळे होणारे नुकसान टाळणे, अन्न सुरक्षा, ग्रामिण उपजिविका व ग्रामिण जनतेस सुरक्षित मिळकत या बाबी साध्य करण्यास हातभार लागणार आहे.

शेतकऱ्यांच्या, विशेषतः प्राधान्याने अत्यल्प व अल्प भूधारक शेतकऱ्यांच्या उत्पादकतेत वाढ करणे व उपजिविकांची साधने उपलब्ध करून त्यांचे जिवनमान उंचावणे हा प्रमुख उद्देश असून ही योजना राज्यातील २० समशितोष्ण व १० समआर्द्रतादर्शक अशा ३० जिल्ह्यांमध्ये (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून) राबवावयाची आहे. कोरडवाहू शाश्वत शेती कार्यक्रम - पर्जन्याधारित क्षेत्र विकास (RADP) या योजनेकरिता केंद्र शासनाने राकृवियो अंतर्गत रु.३५००.०० लाख निधी मंजूर केला असून मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या (SLSC) दि.१५/४/२०११ रोजीच्या बैठकीमध्ये मान्यता देण्यात आली आहे. सदर योजना राष्ट्रीय कृषि विकास योजने अंतर्गत राज्यात राबविण्यासाठी रु.३५००.०० लाख (रु. पस्तीस कोटी फक्त) निधीचा कार्यक्रम मंजूर केला असून रु. ३५००.०० लाख निधीच्या कार्यक्रमास दि.२९/०७/११ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. रा.कृ.वि.यो. अंतर्गत दि.३०/०७/२०११ च्या शासननिर्णयान्वये प्रथम हप्त्यापोटी निधी वितरीत करण्यास दिलेल्या मान्यतेनुसार सदर योजनेकरीता रु.१७५०.००लाख निधीच्या कार्यक्रमास वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- राष्ट्रीय कृषि विकास योजना सन २०११-१२ अंतर्गत कोरडवाहू शाश्वत शेती कार्यक्रम - पर्जन्याधारित क्षेत्र विकास (RADP) कार्यक्रम राबविण्यासाठी केंद्र शासनाने रु.३५००.०० लाख निधी मंजूर केला असून मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय मंजूरी समितीने (SLSC) दि.१५/४/२०११ रोजी या कार्यक्रमासाठी मान्यता दिली आहे. रा.कृ.वि.यो. अंतर्गत दि.३०/०७/२०११ च्या शासननिर्णयान्वये प्रथम हप्त्यापोटी निधी वितरीत करण्यास दिलेल्या मान्यतेनुसार सदर योजनेकरीता रु.१७५०.०० लाख निधीच्या कार्यक्रमास वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर योजना राज्यात, केंद्र शासनाचे संकेत स्थळ "www.agricoop.nic.in " वर उपलब्ध असलेल्या सदर योजनेबाबतच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार मंजूर आर्थिक मर्यादेत राबविण्यात यावी.

या कार्यक्रमासाठी मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास **संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे** यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे, तसेच मंजूर निधीचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यास **संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे** यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

३. **कोरडवाहू शाश्वत शेती कार्यक्रम - पर्जन्याधारित क्षेत्र विकास (RADP)** कार्यक्रमाच्या उद्दिष्ट पूर्तीसाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी केंद्र शासनाचे संकेत स्थळ "www.agricoop.nic.in " वर उपलब्ध असलेल्या सदर योजनेबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेवून उद्दिष्ट निहाय सविस्तर मार्गदर्शक सूचना सर्व क्षेत्रीय अधिका-यांना निर्गमित कराव्यात. या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी संदर्भाधीन अ.क्र.५ येथील दि.२९/०७/२०११च्या शासन निर्णयामधील परिशिष्ट क्र.३ मध्ये नमूद सहा बाबींचा अंतर्भाव करण्यात यावा.

४. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे या योजनेचा मासिक, आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याला विहित मुदतीत केंद्र शासनाला तसेच राज्य शासनाला सादर होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०११०९३०१२३७१३००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

(वि.मा.बिबलकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती).

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे. (१० प्रती)

सर्व संचालक / सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

विभागीय आयुक्त (सर्व),

विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व).

जिल्हाधिकारी (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून)

जिल्हा कोषागार अधिकारी (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून)

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून)

कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून)

मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी व भंडारा वगळून)

व्यवस्थापकीय संचालक, कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, आरे दुग्ध कॉलनी, गोरेगांव (पूर्व), मुंबई ६५.

व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला.

संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई (२ प्रतीत).

महालेखापाल (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर.

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सामाजिक न्याय, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.

आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.

वित्त विभाग, व्यय-१, अर्थसंकल्प-१३,

सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग (कृषि व फलोत्पादन)

मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव.

मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव.

निवड नस्ती.